

Prædiken til Juledag

Joh. 1, 1-14

På DR huserer en trolld, et lille rundt satirisk hoved, der for tiden dukker op på radioens P1 tidlig om morgenen. Trolden hedder Anders Lund Madsen, hvis blotte tilstedeværelse, ved jeg, er til irritation for nogle, til morskab for andre. Han dukker som sagt op på P1 om morgenen, hvor han kommenterer nogle af døgnets nyheder, som et satirisk indslag i forhold til den ellers nok så alvorlige nyhedsstrøm. En morgen læste han nyheder op under den enkle overskrift – og hold nu fast: ”Nyheder til alle os der bare ikke magter at se virkeligheden i øjnene”. Det var altså en særlig service til alle de af os, der bare ikke magter at se virkeligheden i øjnene.

Når det alt sammen bare bliver for overvældende og ubehageligt, så kan man jo kigge et andet sted hen, noget sker der jo altid. Så i stedet for at læse op af nyheder, der handler om statsgældskrisen i Grækenland, Italien og Spanien, om natur-katastrofer, oprøret i Egypten og opstanden i Syrien, som ellers dominerer nyhedsbilledet, så læste Anders Lund Madsen op fra Holbæk Amts Venstreblad. Han læste blandt andet om en slørugle, der blev generet af børn, der klatrede på den lokale legeplads. Det der opmundrede

Anders Lund Madsen var, at der var ikke mindre end 60 underskrifter på den indsamling, der opfordrede myndigheder til at få styr på de legende børn, så de ikke generede uglen! Endelig nogen, der gør noget ved noget. Det var en fin nyhed for os, der bare ikke magter at se virkeligheden i øjnene. Et herligt satirisk indslag, for magter man ikke at se virkeligheden i øjnene, hvad jeg fra tid til anden godt kan forstå, det er en barsk virkelighed vi lever i, så kan man godt blive fristet til at lukke øjnene eller kigge et sted hen, hvor problemerne har et overskueligt omfang. Vel vidende, at sådan er virkeligheden ikke. Overskuelig altså.

Det er bestemt ikke alle ting vi kan gøre noget ved. Krisen og arbejdsløshed, udsigten til at børn måske ikke får en bedre uddannelse end forældrene, at velstanden er på retur. Det er usikkert, hvor meget vi kan gøre ved de problemer. På linje med at det er usikkert, om vi kan gøre en hel masse ved den globale opvarmning, nedsmeltning af polerne osv. Og så behøver jeg vel ikke at nævne, hvad der også kan ramme os hver især. De erfaringer sidder vi med hver især. Mere end måske nogensinde står det klart for os, at vi ikke bestemmer alene og ikke

har magten over, hvad der foregår omkring os. Selvom vi måske troede det engang. Verden og livet er komplekst og paradoksalt og til tider fortvivlende uoverskueligt.

Men det er lige præcis denne verden Kristus, Guds søn, kommer til og forbinder sig med. Han er lyset, der skinner i det mørke, som er Johannesevangeliets ord for den virkelighed vi lever i. Det er altså her, det sker. Det er midt i denne verden, at Kristus lod sig føde. Gud lod sig inkarnere i mennesket Jesus. Han gik i kødet, blev kød. Han forbandt sig med denne verden, og verden er ikke længere den samme.

Fra tid til anden kan man nu godt spørge sig selv, hvad forskel gjorde det? For verden ligner på mange måder sig selv med alle de underlige ting, der sker under solen; ting, som vi ikke har magten over, men som omvendt har det med at tage magten over os. Hvis der er en forskel på i dag og Jesu tid, så er det vist alene det, at vi nu på mange måder er mere oplyste og klar over, hvor sammensat verden er, og hvor sammenfiltrede vore liv er med hinanden verden over. Vi ved sikkert mere om verden, men også mere om vore begrænsninger og afmagt. Og den er vi fælles om. Fælles er vi om afmægtigheden, den deler vi med alle mennesker til alle tider. Afmægtigheden får dog et modspil i julen. Det gør en forskel, at det har været jul.

Det lys, der dog tændes i verden i julen, forhindrer i det mindste modløsheden i at få alt for godt fat. For når Gud blev menneske, er der noget, der tyder på, at det ikke er verden og os, der er noget galt med, når livet ikke former sig, som vi gerne vil.

Vi kunne gå negativt til værks og spørge: hvis der nu ikke var noget for os afmægtige at gøre i denne bøvlende verden, hvorfor mon så Gud lod sig forbinde med os og verden? Og positivt kan vi sige, at når Gud deler dette liv med os, lader sig filtrere ind i denne verden, tager livtag med et liv som vores, har vores liv i al afmægtigheden, da ikke netop fået givet ny værdi og orientering? Ikke sådan at forstå, at nu er der en mening med galskaben. Nej, der er ikke mening med alting, vi får givet, men vi ser her en vilje til liv midt i verden. Midt i det komplicerede og sammensatte liv, dér hvor vi står afmægtige, er han med.

Han levede herfra et liv fra begyndelse til slut, ganske som vores. Et liv fuld af farver: lyse og mørke. Fuld af gråd og latter, af glæde og smerte, af tab og liv, af død og fødsel. Sådan så også den verden ud, som han forbandt sig med, hvor han var med fra begyndelsen: bogstavelig talt fuld af blod, sved og tårer. Der er ingen grund til at romantisere hverken hin nat i stalden eller de følgende dage, uger og år.

Alt tyder på, at han ikke kom til verden for at befri os fra livet, frelse os ud af verden. Nej – bevægelsen, hvis man kan sige det sådan - går den anden vej. Han kom som lys i vores mørke for at frelse os til liv, dybere ind i verdenen.

Bemærk blot, hvordan han kom til verden. Som barn i en krybbe, og ikke som magthaver. Hvordan han døde, ikke som verdenshersker, men som korsfæstet offer. Det tegner et billede af vores Gud, der deler afmægtigheden med os og viser os vilkårene for vores liv. Gud går hele vejen med, fra

fødsel til død, til opstandelse og liv. Der er fra nu af intet sted i vores liv, hvor han ikke har været, og dermed stadig er. Vi kan ikke komme et sted hen i vore liv, hvor han ikke har været, og som sagt i den forstand stadig er og går med. Det kan være midt i den højeste glæde eller den dybeste ensomhed, ja afmægtighed – der er han med. Han har trådt en sti foran os. Ikke at den for mig bliver lettere at gå, men vi kan følge efter, der er lys i mørket. Han deler med andre ord vores liv med os, og vi får del i hans.

Det er det samme, salmerne taler om igen og igen. Både den før og den efter prædikenen har det med, at Jesus Guds søn blev vor bror – blev menneske, og skænker os samtidig guddom, lys og liv. Han nedlægger sin guddomsmagt for at blive tjener. Så vi – dødelige – kan lære at leve med dette til tider bøvlende liv, med vort livs paradokser og afmægtighed. Salmerne har deres afsæt i begivenhederne for et par årtusinde siden. Men bemærk, hvor de altid slår over i nutid: født er i dag barnet til Guds velbehag. Eller: Han er min broder vorden.

Vi får i julen givet nye ord og fortællinger om, hvordan livet er i Guds verden – rodet og næsten labyrintisk. Vi får ikke sikkerhed, fundamentalistisk stærk tro skænket. Derimod får vi mulighed for at forstå og mulighed for at håndtere netop vores usikkerhed og afmægtighed. Mulighed for at lære at leve dette liv, med de muligheder og begrænsninger der nu er. Og ikke mindst mod til at gøre hvad vi kan gøre og lære at leve med det, vi ikke kan gøre noget ved.

Hvad Anders Lund Madsen med sin satire forsøger at få os til, at holde øjnene fast på

denne verdens væsentlige problemer og ikke flytte øjnene andet steds hen, er på mange måder også julens og kristendommens anliggende.

I kirken lyder det ikke med satirisk stemme, men med en stemme, der trøster, når livet slår igen, som giver os mod til at leve, og som giver os hans velsignelse til at løfte blikket, holde øjnene fast på livet og de medmennesker, vi har foran os. Mod til at handle, være lys for andre – midt i en verden, der er vores og Guds.

Esben Thusgård

Risskov

Salmer:

99, 435 v. 2, 117, 109, 110, 439, 119 v. 3, 129

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk